

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

Dėl reikalavimo paneigti televizijos laidoje "Žinios" (LNK, 2009-08-25) paskelbtą informaciją

Rūšis: Sprendimas	Numeris: SPR-118	Data: 2011-10-28	Kalba: Lietuvių
Publikavimas: Informaciniai pranešimai, 2011-11-04, Nr. 87-833		Statusas: Įsigalioja 2011-11-05	
2011-10-28 Priėmė - Žurnalistų etikos inspektorius			
Nėra susijusių dokumentų			
Word 2003 dokumentas 			
Eurovoc 4.2 terminai: atsakomybė, etika, informacijos prieinamumas, privatumo apsauga, profesinė etika, teisės pažeidimai, visuomenės informavimo profesija			
Nauja paieška		Jūsų pasiūlymai ir pastabos	
		Versija spausdinimui	

ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIAUS
SPRENDIMASDĖL REIKALAVIMO PANEIGTI TELEVIZIJOS LAIDOJE „ŽINIOS“ (LNK, 2009-08-25) PASKELBTĄ
INFORMACIJĄ2011 m. spalio 28 d. Nr. SPR-118
Vilnius

Š. m. rugpjūčio 1 d. žurnalistų etikos inspektorė gavo pareiškėjo Dariaus Petraičio pareiškimą dėl reikalavimo paneigti televizijos laidoje „Žinios“ (LNK, 2009-08-25) paskelbtą informaciją. Pareiškėjas pateiktame pareiškime nurodė, kad pažeidžiant Visuomenės informavimo įstatymo 44 straipsnio 4 dalį, iki 2011-08-01 pareiškėjui nebuvo pateiktas atsakymas dėl jo 2011-07-07 pateikto reikalavimo paneigti televizijos laidoje „Žinios“ (LNK, 2009-08-25) paskelbtą tikrovės neatitinkančią ir jo garbę bei orumą žeminančią informaciją. Pareiškėjo teigimu, viešosios informacijos rengėjas ir skleidėjas elgiasi nesąžiningai, trukdo efektyviai ginti pažeistas teises ir interesus, kadangi nežinant jo atsisakymo paskelbti paneigimą priežasčių ir motyvų negalima tinkamai suformuluoti ieškininių reikalavimų ir efektyviai naudotis kitomis procesinėmis teisėmis. Pareiškėjas prašo: 1) taikyti poveikio priemonės UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“ dėl Visuomenės informavimo įstatymo 44 straipsnio 4 dalies nevykdymo; 2) priimtą sprendimą paskelbti Visuomenės informavimo įstatymo 50 straipsnio 16 dalyje nustatyta tvarka.

Tirdama pateiktą pareiškimą, žurnalistų etikos inspektorė raštu kreipėsi į UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“ generalinę direktorę Zitą Sarakienę, prašydama paaiškinti atsakymo pareiškėjui nepateikimo priežastis ir pateikti savo poziciją dėl susidariusios situacijos.

Z. Sarakienė paaiškino, kad pareiškėjo prašoma paneigti informacija buvo transliuota 2009-08-25. Pagal Visuomenės informavimo įstatymo 35 straipsnio 1 dalį, viešosios informacijos rengėjas ir skleidėjas privalo saugoti televizijos programų įrašus ne trumpiau kaip vienus metus nuo tos dienos, kai informacija buvo išplatinta. Dėl vietos trūkumo bendrovės serveriuose, televizijos programų įrašai yra saugomi minimalų terminą, kurį įpareigoja minėta teisės norma, todėl pareiškėjo kreipimosi dieną nebuvo įmanoma patikrinti, ar tikrai pareiškėjo nurodyta informacija buvo paskleista, koku būdu buvo paskleista, kas ją skelbė, kokios apimtys ir kokios formos informacija paskleista. Z. Sarakienė pažymėjo, kad televizijos laidos įrašo nepavyko rasti ir tarp senos „žalios“ medžiagos, todėl nebuvo įmanoma pateikti atsakymo į pareiškėjo reikalavimą dėl objektyvių priežasčių: nesant galimybės patikrinti, ar reikalavime išdėstyta informacija buvo paskleista, koku būdu paskleista ir kt.

Žurnalistų etikos inspektorė, pareiškėjo pareiškimą išnagrinėjusi Visuomenės informavimo įstatymo nuostatų laikymosi požiūriu,

n u s t a t ė:

Pareiškėjas skundžiasi ir prašo teisinės gynybos dėl Visuomenės informavimo įstatymo 44 straipsnio 4 dalies pažeidimo.

Visuomenės informavimo įstatymo 44 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse numatyta, kad jeigu tikrovės neatitinkantys duomenys buvo paskleisti per visuomenės informavimo priemonę, asmuo, apie kurį šie duomenys buvo paskleisti, turi teisę surašyti paneigimą, kuriame turi būti nurodyta, kokia paskelbta informacija neatitinka tikrovės, kada ir kur ji buvo paskelbta, kokie paskelbtos informacijos teiginiai žemina fizinio asmens garbę ir orumą, ir pareikalauti, kad šią informaciją paskleidusi visuomenės informavimo priemonė tokį paneigimą paskelbtų. Gavus minėtą paneigimą, privaloma jį tokios pat apimtys ir ta pačia forma, kokia buvo paskelbta per visuomenės informavimo priemonę tikrovės neatitinkanti, žeminanti fizinio asmens garbę ir orumą informacija, paskelbti per dvi savaites. Jei visuomenės informavimo priemonė, gavusi minėtą paneigimą, nusprendžia neskelbti tokio paneigimo, ji privalo per dvi savaites nuo paneigimo gavimo dienos raštu atsakyti paneigimą pateikusiam asmeniui, nurodydama atsisakymo paskelbti paneigimą priežastis ir motyvus.

Kaip matyti, Visuomenės informavimo įstatymo 44 straipsnio 4 dalis visuomenės informavimo priemonei nustato imperatyvų

reikalavimą per 14 dienų pateikti motyvuotą atsakymą paneigimą pateikusiam asmeniui, jeigu nusprendžiama jo pateikto paneigimo viešai neskelbti. Visuomenės informavimo įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje tarp nustatytų visuomenės informavimo principų numatyta, kad viešosios informacijos rengėjai, skleidėjai, žurnalistai ir leidėjai savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija ir įstatymais. Konkrečiu atveju viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai, vadovaudamiesi minėtu principu, turi pareigą laikytis Visuomenės informavimo įstatymo 44 straipsnio reikalavimų.

Žurnalistų etikos inspektorė, įvertinusi ginčo situacijos aplinkybes, nustatė, kad pareiškėjas 2011-07-07 reikalavimu „Dėl paneigimo paskelbimo“ kreipėsi į viešosios informacijos rengėją ir skleidėją, reikalaudamas paskelbti televizijos laidoje „Žinios“ (LNK, 2009-08-25) pateiktos tikrovės neatitinkančios ir jo garbę bei orumą žeminančios informacijos paneigimą. Minėtą pareiškėjo reikalavimą viešosios informacijos rengėjui ir skleidėjui 2011-07-18 raštu Nr. S-689 persiuntė žurnalistų etikos inspektorė. Viešosios informacijos rengėjas ir skleidėjas iki pareiškėjo pareiškimo žurnalistų etikos inspektorei pateikimo, t. y. 2011-08-01, televizijos laidoje „Žinios“ nepaskelbė pateikto paneigimo ir pareiškėjui nepateikė jokie rašytinio atsakymo, paaiškinančio paneigimo nepaskelbimo priežastis ir motyvus. Pažymėtina, kad viešosios informacijos rengėjas ir skleidėjas 2011-09-06 rašte Nr. 11/224S „Dėl paaiškinimų pateikimo“ paaiškino, dėl kokių priežasčių nepaskelbė pareiškėjo pateikto paneigimo ir nustatyta tvarka jam nepateikė atsakymo.

Minėtų faktinių aplinkybių visuma suponuoja išvadą, kad viešosios informacijos rengėjas ir skleidėjas, nesilaikydamas Visuomenės informavimo įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje numatyto vadovavimosi Lietuvos Respublikos Konstitucija ir įstatymais principo, pažeidė minėto įstatymo 44 straipsnio 4 dalį, kadangi per dvi savaites nuo pareiškėjo pateikto paneigimo gavimo dienos nepateikė pareiškėjui rašytinio atsakymo apie priežastis ir motyvus, dėl kurių nusprendė ar negalėjo įvykdyti pareiškėjo reikalavimo. Pažymėtina, kad viešosios informacijos rengėjo ir skleidėjo paaiškinimuose nurodytos ginčo situacijos aplinkybių egzistavimas neatleido jo nuo pareigos pateikti motyvuotą atsakymą pareiškėjui.

Išnagrinėjusi pareiškėjo pareiškimą žurnalistų etikos inspektorė daro išvadą, kad viešosios informacijos rengėjas ir skleidėjas, per dvi savaites nuo pareiškėjo pateikto paneigimo gavimo dienos nepateikęs pareiškėjui rašytinio atsakymo apie priežastis ir motyvus, dėl kurių nepaskelbė televizijos laidoje „Žinios“ (LNK, 2009-08-25) pateiktos tikrovės neatitinkančios ir pareiškėjo garbę bei orumą žeminančios informacijos, pažeidė Visuomenės informavimo įstatymo 44 straipsnio 4 dalį ir atlikęs tokius veiksmus nesilaikė minėto įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje numatyto vadovavimosi Lietuvos Respublikos Konstitucija ir įstatymais principo.

Vadovaudamasi aukščiau nurodytais motyvais ir Visuomenės informavimo įstatymo 50 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 3 dalies 1 punktu ir 16 dalimi, žurnalistų etikos inspektorė

n u s p r e n d ė:

1. Į s p ė t i viešosios informacijos skleidėją UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“ dėl Visuomenės informavimo įstatymo 3 straipsnio 2 dalies ir 44 straipsnio 4 dalies pažeidimo.

2. I š s i ū s t i sprendimo kopiją pareiškėjui bei UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“ generalinei direktorei Z. Sarakienei.

3. V i e š a i p a s k e l b t i sprendimą „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ir Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos interneto tinklalapyje.

Rezoliucinė šio sprendimo dalis turi būti nedelsiant paskelbta LNK televizijos laidoje „Žinios“, o žurnalistų etikos inspektorė apie tai turi būti informuota per 30 dienų nuo sprendimo paskelbimo (gavimo) dienos.

Žurnalistų etikos inspektoriaus sprendimai gali būti skundžiami teismui per 30 dienų nuo jų paskelbimo (gavimo) dienos.

ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORĖ

ZITA ZAMŽICKIENĖ